

Аналіз поточного стану впровадження Єдиної судової інформаційно- телекомунікаційної системи (ЄСІТС)

Іван Шерстюк
Наталія Ковалко

Серпень 2020

Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключною відповідальністю Проєкту «Право-Justice», який фінансується ЄС, і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

Зміст

ВСТУП.....	4
ПЕРЕДУМОВИ	5
ОТРИМАНІ ВІДПОВІДІ.....	6
Електронний кабінет	6
Електронний суд.....	6
Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком	6
Авторозподіл	6
ЄДРСР.....	6
Контакт-центр	7
Веб-портал судової влади.....	7
Судова статистика	7
Сканування вхідної кореспонденції.....	7
Канал доступу до мережі Інтернет	7
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	8

Вступ

Прийняття у 2016 році Закону України «Про судоустрій і статус суддів» в новій редакції зумовило появу в судовій системі нової категорії – Єдина судова інформаційна (автоматизована) система, яка з моменту початку свого функціонування повинна носити назву Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС). Згідно положень цього ж закону ЄСІТС починає функціонувати через 90 днів з дня опублікування Державною судовою адміністрацією України (далі – ДСА України) у газеті «Голос України» та на веб-порталі судової влади України оголошення про створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

1 березня 2019 року в газеті «Голос України» опубліковано повідомлення про відкликання ДСА України оголошення, опублікованого в газеті «Голос України» 1 грудня 2018 року, щодо створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Таким чином, ЄСІТС в установленому законом порядку не розпочала функціонувати.

Незважаючи на це в окремих судах продовжилась тестова експлуатація окремих підсистем та модулів ЄСІТС. Такий стан речей зумовлений тим, що у ході підготовки до запуску ЄСІТС, окремими наказами ДСА України вводилось пілотне використання складових елементів ЄСІТС. Наприклад, тестування підсистеми «Електронний суд» у всіх місцевих та апеляційних судах розпочало здійснюватися відповідно до наказу ДСА України від 22 грудня 2018 року № 628.

Для оцінки поточного стану впровадження ЄСІТС, прийнято рішення провести опитування серед судів України щодо їх реального досвіду роботи з різними модулями ЄСІТС, які працівники суду можуть використовувати в щоденній роботі.

Участь в опитуванні зголосилися взяти наступні 7 судів: Оболонський районний суд міста Києва, Сьомий апеляційний адміністративний суд, Господарський суд Харківської області, Франківський районний суд міста Львова, Одеський окружний адміністративний суд, Чернівецький апеляційний суд та Південно-західний апеляційний господарський суд.

Варто зазначити, що чотири з цих судів, а саме: Оболонський районний суд міста Києва, Господарський суд Харківської області, Сьомий апеляційний адміністративний суд та Південно-західний апеляційний господарський суд в 2018 році брали участь в пілотному запуску ЄСІТС, коли працівники ДП «ІСС» всіляко допомагали з навчанням та запуском модулів ЄСІТС в судах.

Кожний суд отримав запитальник з 24 пунктами, які, на думку експертів Проекту, мали б надати достатньо повну картину реального використання ЄСІТС в судах на теперішній час.

Передумови

Згідно офіційної інформації з березня 2019 року наступні 8 модулів мали бути запущені в тестову експлуатацію по всій Україні:

1. **Електронний кабінет** - єдина точка входу всіх користувачів ЄСІТС, як позивачів, відповідачів та адвокатів, так і працівників судів, включаючи суддів.
2. **Електронний суд** - обмін судовими документами, сплата судового збору тощо.
3. **Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком** - бухгалтерія та кадри.
4. **Авторозподіл** - централізований механізм автоматичного розподілу справ, що має відбуватись в датацентрах ДСА України.
5. **ЄДРСР** - оновлена, більш сучасна та потужна версія ЄДРСР.
6. **Контакт-центр** - єдина гаряча лінія підтримки судової влади.
7. **Веб-портал судової влади** - оновлена версія порталу, CMS для судів.
8. **Судова статистика** - автоматичне зведення судової статистики в звітному періоді.

Для коректної роботи модулів ЄСІТС всі документи, що є у наявності суду, мають бути оцифровані, включаючи архіви. Наявність швидкісного та надійного каналу доступу до мережі Інтернет також є обов'язковим.

Отримані відповіді

Електронний кабінет

Фактично працює лише кабінет позивача/відповідача/адвоката, через який можна подати документи та отримати відповіді. Спостерігаються затримки до 1 доби у відображенні документів.

Кабінет судді не працює.

Кабінету помічника судді не існує, як і кабінету працівника загальної та спеціалізованої канцелярії.

Кабінет секретаря судового засідання не працює, але частково функціональність відеоконференцій, що має бути частиною цього модуля, була нещодавно запущена у вигляді окремої програми EasyCon.

Електронний суд

Працює та з метою економії коштів активно використовується судами для направлення документів сторонам.

На відміну від судів, учасники судового процесу майже не подають документи через Електронний кабінет. Середні показники **за місяць** в опитуваних судах складають від 2 до 100 документів, що становить 1-2% від кількості усіх документів, які отримує суд за цей самий час.

Ще в 2018 році Електронний суд інтегровано до ДЗ/ДСС. За цей час нічого суттєво не змінилось, є певні технічні незручності у користуванні.

Відповіді судів та підтримка необхідності існування і функціонування ЄСІТС свідчать про правильний підхід законодавця та вірну ідеологію єдиної електронної системи, які закладені в Законі. Водночас більшість відповідей стверджують про необхідність запуску усієї системи в цілому, оскільки її модулі та їх функціонал тісно пов'язані. Нелогічним є існування кабінету позивача у той час, коли відсутній кабінет судді. Зокрема, один із судів зазначає, що у зв'язку із використанням компоненту «Електронний суд» значно зросли витрати паперу та тонеру, оскільки необхідні документи, які надійшли в електронному варіанті, додатково роздруковуються.

Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком

Модуль не працює, хоча в деяких судах в 2019 році було мігровано дані в цей модуль з систем ведення кадрів та бухгалтерії. Фактично використовуються незалежні програми KadryWeb, IS Pro local, Medoc, Parom тощо, які до ЄСІТС жодного відношення не мають.

Авторозподіл

Усі суди підтвердили, що авторозподіл відбувається штатними засобами ДЗ/ДСС, а модуль централізованого розподілу справ не використовується.

ЄДРСР

Не запущено, все ще використовується стара версія ЄДРСР.

Контакт-центр

Модуль працює, та переважна більшість судів зазначає, що кількість прямих дзвінків до суду не зменшилась. Лише один суд спостерігає зменшення звернень на 10% та пов'язує це із запуском централізованого контакт-центру.

Веб-портал судової влади

Не запущено. Все ще працює стара версія порталу, хоча публічна частина нового порталу доступна за посиланням <https://new.court.gov.ua>.

Судова статистика

Модуль не працює.

Сканування вхідної кореспонденції

Переважна більшість судів сканує всю вхідну кореспонденцію, але не всі. Досить часто бракує технічної можливості (сканерів), тому у суді оптимізують (сканують окремі типи заяв, по судочинству) або не сканують взагалі.

Слід зазначити, що без обов'язкової наявності електронних копій 100% документів якісна робота ЄСІТС неможлива.

Канал доступу до мережі Інтернет

Всі суди мають підключення до мережі Інтернет зі швидкістю мінімум 100 мб/с та резервний канал, що переважно надається тим самим провайдером (Укртелеком) по тому самому кабелю. Це може суттєво знизити відказостійкість підключення до мережі Інтернет, наприклад у випадку технічних проблем з боку провайдера.

Загальні рекомендації

Більшість респондентів зазначили про відсутність труднощів авторизації з використанням ЕЦП/КЕП. Це дуже добрий показник, який свідчить про підвищення культури використання цифрового підпису. Таку практику необхідно поширювати і в напрямках використання ЕЦП/КЕП для підписання кореспонденції та службового листування.

У судах відсутні працівники, посадові обов'язки яких передбачають сканування паперової кореспонденції. Практика визначення таких працівників різна – помічники, працівники канцелярії, секретарі. Слід відмітити, що навіть з моменту повноцінного запуску ЄСІТС певний час кількість вхідної кореспонденції в паперовому вигляді буде значною. Паперова кореспонденція в невеликому обсязі буде надходити завжди, тому варто приділити увагу визначенню окремої категорії працівників, можливо в існуючому штаті, посадові обов'язки яких будуть передбачати оцифрування паперових документів.

Поряд з тим, що суди, які брали участь в пілотному проєкті, засвідчили про проведення ДП «ІСС» у 2019 році навчань, видається, що така робота є недостатньою з огляду на негативну оцінку роботи останнього. Особливу увагу перед запуском ЄСІТС слід приділити попередньому навчанню працівників апарату суду і суддів через розробку та розповсюдження вебінарів, навчальних відеороликів, практикумів з використання. Така робота можлива за умови завершення розробки складових підсистем ЄСІТС. Такі навчальні матеріали повинні бути розроблені і для сторін судового процесу.

Запровадження ДСА України та розробником пілотних проєктів з окремими складовими ЄСІТС в якійсь мірі дезорієнтували суди. Частина респондентів не розрізняє модулі ЄСІТС та окремі програмні рішення, які не є складовими ЄСІТС. Так в окремих відповідях зазначається про використання ЄСІТС для проведення судових засідань в режимі відео конференції, у той час, коли такий модуль ЄСІТС не розроблений, а мова йде про окремий програмний продукт. Це ще раз підтверджує необхідність комплексного підходу у впровадженні системи та проведенні ґрунтовної освітньої кампанії.